

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูศิลปะศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานครกับเขตการศึกษา 9 เกี่ยวกับการประกวดศิลปะเด็กโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูศิลปะศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน กรุงเทพมหานคร กับเขตการศึกษา 9 ในด้านต่อไปนี้คือ รูปแบบการประกวดศิลปะเด็ก (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) ผลกระทบของการประกวดศิลปะเด็กที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ครูผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร และสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ทำการเก็บข้อมูลจากประชากร ซึ่งเป็นครูที่สอนวิชาศิลปะศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2535 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t-test)

ขั้นตอนในการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้เริ่มตั้งแต่สำรวจเอกสาร บทความ งานวิจัยที่ผ่านมาแล้ว กำหนดหัวข้อที่จะทำการวิจัย ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย วางแผนการดำเนินงาน สร้างเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานการวิจัย

การศึกษาข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร บทความ วารสารต่าง ๆ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกวดศิลปะเด็ก และผลกระทบของการประกวดศิลปะเด็กที่มีต่อการเรียนการสอน

กลุ่มประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูที่สอนวิชาศิลปะศึกษา ในสังกัด กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2535 ในกรุงเทพมหานคร และ เขตการศึกษา 9 ใช้ครู 1 คน ต่อ 1 โรงเรียน ซึ่งจำแนกดังนี้

1. ครูที่สอนวิชาศิลปะศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 27 โรงเรียน
เลือกกลุ่มประชากรร้อยละ 25 จากโรงเรียนทั้งหมด 110 โรงเรียน
2. ครูที่สอนวิชาศิลปะศึกษาในเขตการศึกษา 9 จำนวน 65 โรงเรียน
เลือกกลุ่มประชากรร้อยละ 25 จากโรงเรียนทั้งหมด 262 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยมีลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ สื่อบันทึก และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการประกวดศิลปะ เด็กตามที่ได้ศึกษามาข้างต้น ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการประกวดศิลปะ เด็ก ผลกระทบของการประกวดศิลปะ เด็กที่มีต่อการเรียนการสอน
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไขหาข้อบกพร่อง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ เนื้อหา การสื่อความหมาย และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการ

ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน ที่มีความรู้ความสามารถในด้าน
พัฒนาการทางด้านศิลปะเด็ก การเรียนการสอนและการประกวดศิลปะเด็ก ได้แก่

นักวิชาการทางด้านศิลปะศึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ เลิศ อานันท์นะ โรงเรียนสาธิตฝ่ายประถมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ

1. อาจารย์มานพ ถนอมศรี อาจารย์พิเศษภาควิชาศิลปะ คณะวิชา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สวนกุหลาบ
2. อาจารย์ไพโรจน์ สมนสร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ครูผู้สอนศิลปะศึกษาระดับมัธยมศึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณศ ศิลลักษ์ โรงเรียนสาธิตมัธยม
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. อาจารย์ชาติบรรลือ กุลโชติ โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม
ท้ายขวาง กรุงเทพมหานคร

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในการตอบแบบสอบถาม เช่น การใช้ถ้อยคำ และภาษา
แก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยใช้กับประชากร ซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับ
กลุ่มประชากรที่จะทำการศึกษาริจริง จำนวน 15 โรงเรียน หรือจำนวนครูหรืออาจารย์ 15
คน เพื่อหาความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ (coefficient) ของครอนบาช

(Cronbach)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

n = จำนวนข้อ

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด หรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

(ประคอง กรรณสูต, 2528)

ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบสอบถามชุดนี้ 0.87 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความที่ใช้ภาษาน่าฉัดเจน หรือเข้าใจยากให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วมาใช้กับกลุ่มประชากรจริง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check list) จำนวน 10 ข้อ มุ่งสำรวจสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 มี 2 ส่วน คือ

2.1 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

จำนวน 25 ข้อ มุ่งสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการประกวดศิลปะเด็กในค่านต่อไปนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการประกวดศิลปะเด็ก จำนวน 5 ข้อ

1.2 การแบ่งกลุ่มผู้ประกวด จำนวน 2 ข้อ

1.3 การกำหนดหัวข้อเรื่อง จำนวน 3 ข้อ

1.4 การกำหนดขนาดสัดส่วนของผลงาน จำนวน 2 ข้อ

1.5 วัสดุและเทคนิควิธีการ จำนวน 2 ข้อ

1.6 รางวัล จำนวน 6 ข้อ

1.7 เกณฑ์และการตัดสิน จำนวน 5 ข้อ

2.2 เป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ทั่วไป เกี่ยวกับรูปแบบการประกวดศิลปะเด็ก จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 มี 2 ส่วน คือ

3.1 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ
จำนวน 38 ข้อ มุ่งสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของการประกวดศิลปะเด็กที่มีต่อ
การเรียนการสอนศิลปะในด้านต่อไปนี้

1.1 ครูผู้สอน จำนวน 10 ข้อ

1.2 ผู้เรียน จำนวน 10 ข้อ

1.3 หลักสูตร จำนวน 13 ข้อ

1.4 สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ

3.2 เป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ทั่วไป เกี่ยวกับผลกระทบของการประกวดศิลปะเด็กที่มีต่อการเรียนการสอนศิลปะ จำนวน
4 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและเก็บ
รวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ บางส่วนก็เก็บรวบรวมด้วยตนเอง กระจายหน้าห้องถึงกลุ่ม
ประชากร พร้อมทั้งได้พิมพ์ที่อยู่ของผู้วิจัย และติดแสตมป์ไว้ด้านหลังซองของแบบสอบถาม
เพื่อให้กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถามจัดส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยด้วยตนเองทาง

เปรียบเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้แจกแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง ในการ
 ทอนแบบสอบถามครั้งที่หนึ่ง ให้เวลาในการตอบ 20 วัน เมื่อเลขกำหนดไปแล้ว 7 วัน ได้
 รับแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ 52 ชุด ผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามพร้อมกับจดหมาย
 ขอความร่วมมือไปอีก โดยให้เวลาตอบ 15 วัน เมื่อถึงกำหนด ได้รับแบบสอบถามคืนทาง
 ไปรษณีย์จำนวนทั้งสิ้น 25 ชุด และแบบสอบถามที่เก็บด้วยตนเองอีก 15 ชุด รวมแบบสอบ
 ถามทั้งสิ้น 92 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนคิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนประชากรทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจง
 ความถี่ของคำตอบ และวิเคราะห์หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 100$$

2. ตอนที่ 2 มี 2 ส่วน คือ

2.1 นำมาตรวจให้คะแนนความคิดเห็นแต่ละรายการ โดยให้คำตอบตาม

อัตราค่าประมาณค่า ซึ่งมีสเกล 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ มาตรวจให้คะแนน
 แต่ละข้อให้ความหมายค่าตัวเลข ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเป็น 5
เห็นด้วย	ให้คะแนนเป็น 4

นมเน่า	ให้คะแนนเป็น 3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนเป็น 2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเป็น 1

แยกแต่ละข้อออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และกลุ่มที่อยู่เขตการศึกษา 9 แล้วหาค่าเฉลี่ย (X) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของครูในแต่ละกลุ่ม

นำค่าเฉลี่ย (X) มาแปลความหมาย โดยถือเกณฑ์ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50 - 4.49	หมายถึง	เห็นด้วย
2.50 - 3.49	หมายถึง	นมเน่า
1.50 - 2.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

หาค่ามัธยเทศคณิต (Arithmetic mean) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

X	=	ค่ามัธยเทศคณิต
$\sum fX$	=	ผลรวมของค่าที่คูณด้วยคะแนนทั้งหมด
N	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดแต่ละกลุ่ม

(ประคอง กรรณสูต, 2529)

หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

N = จำนวนตัวอย่างประชากร

$\sum fX$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่

$\sum fX^2$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนยกกำลัง 2 กับความถี่

(ประกอบ กรรณสูตร, 2529)

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ในกรุงเทพมหานครกับเขตการศึกษา 9 โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2) - (\mu_1 - \mu_2)}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \sim t_v$$

$$\text{เมื่อ } v = \frac{(s_1^2/n_1 + s_2^2/n_2)^2}{\frac{(s_1^2/n_1)^2}{n_1-1} + \frac{(s_2^2/n_2)^2}{n_2-1}}$$

t = ค่าที่ใช้พิจารณา

n_1 และ n_2 = จำนวนประชากรกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

\bar{X}_1 และ \bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2 และ S_2^2 = ความแปรปรวนของประชากรกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
ตามลำดับ

V = ชั้นความเป็นอิสระ (degree of freedom)

(บุญเรียง ชจรศิลป์, 2533)

นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2.2 แบบปลายเปิด นำมาสรุปในรูปแบบความเรียง และนำเสนอพร้อมการเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย

3. ตอนที่ 3 มี 2 ส่วนคือ

3.1 นำมาตรวจให้คะแนนความคิดเห็นแต่ละรายการ โดยให้คำตอบตามอัตราการประมาณค่า ซึ่งมีสเกล 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ มาตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อ ให้ความหมายค่าตัวเลข ตามรายละเอียดขั้นตอนที่ 2.1

3.2 แบบปลายเปิด นำมาสรุปในรูปแบบความเรียง และนำเสนอพร้อมการเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย